

STADSREVISIONEN
www.stockholm.se/revision

Stockholms Stadshus AB	
Dnr:	29/06/17
Ink	2009-03-06

Bilaga 8

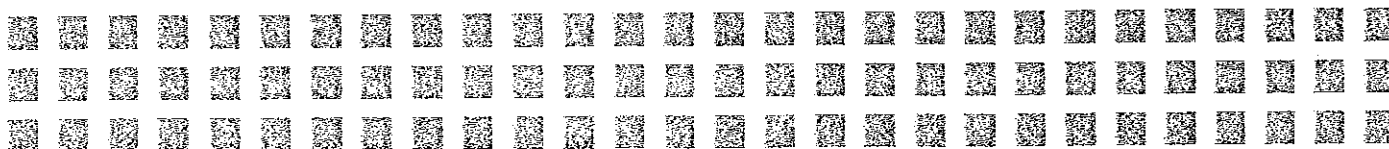
Februari 2009
DNR 301-25/2009

Revisionsplan

REVISIONSPLAN 2009 INRIKTNING FÖR 2010 - 2011

FASTSTÄLLD DEN 24 FEBRUARI 2009 AV REVISORSGRUPP 1

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I "årsrapporter" för nämnder och "granskningspromemorior" för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Särskilda granskningar som sker under året publiceras löpande.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN

Revisionskontoret

www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 A, 1 tr

Postadress: 105 35 Stockholm

Telefon: 08-508 29 000

Fax: 08-508 29 399

INNEHÅLL

Sid

1 Stadsrevisionen i Stockholm.....	1
Inledning.....	1
Revisionens organisation	1
Revisionens uppdrag.....	2
Revisionsberättelser och granskningsrapporter.....	2
Revisionens arbetssätt	3
2 Utgångspunkter för stadsrevisionens granskning.....	3
Nämndgranskning.....	3
Bolagsgranskning	4
Större projekt.....	4
3 Nämndgranskning 2009	5
Styrning och uppföljning	5
Intern kontroll	5
Upphandling.....	5
Intäkter	5
Bidragsgivning.....	6
Trygghet och studiero	6
Kvalitetsarbete inom socialtjänsten	6
Innerstadssamarbete	6
4 Större projekt år 2009	6
Skolans insatser för elever med ofullständiga betyg.....	7
Kommunala uppföljningsansvaret för 16-19 åringar.....	7
Rektors roll och ansvar	7
Stadens gemensamma kösystem för förskolan.....	8
Stadens modell för uppföljning av äldreomsorgen.....	8
Bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning	8
Hur fungerar jobbtorgen.....	9
Tillsyn och kontroll av insatser för barn och unga i öppenvårdsverksamhet.....	9
Samordning av arbeten i gatumark.....	9
Stadens styrning, kontroll och samordning av stora investeringsprojekt.....	10
Styrning och uppföljning av stadens miljöprogram.....	10
Styrning och kontroll av externa utförare	10
Fungerar ILS på ett ändamålsenligt sätt.....	11
Stadens kommunikationspolicy	11
Stadens upphandlingsorganisation	11

Bilagor:

Bilaga 1 Sammanställning av planerade större projekt för år 2010 och framåt

Bilaga 2 Sammanställning av större projekt per granskningsområde

Bilaga 3 Revisorsgruppernas ansvarsområden

Bilaga 4 Bevakningsrevisorer, större projekt

1 Stadsrevisionen i Stockholm

Inledning

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen och pröva ansvarstagandet. Med sin granskning bidrar revisorerna till att värna och utveckla demokrati, rättssäkerhet och effektivitet. Den kommunala revisionen är oberoende och granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Revisorerna väljs av kommunfullmäktige, som är revisorernas uppdragsgivare. Stockholms stad har 20 förtroendevalda revisorer för att granska stadens nämnder. Stadens bolag och stiftelser granskas av lekmannarevisorer, som utses ur gruppen förtroendevalda revisorer.

De förtroendevalda revisorernas och lekmannarevisorerernas uppdrag följer av kommunallag, aktiebolagslag, revisionsreglemente och andra föreskrifter som utfärdats av kommunfullmäktige.

Staden har ett eget revisionskontor med sakkunniga som biträder de förtroendevalda revisorerna. Externa revisorer och specialister anlitas i vissa fall.

Stadsrevisionen är den samlade benämningen för de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

Revisionens organisation

De förtroendevalda revisorerna är indelade i tre revisorsgrupper med ansvar för olika revisionsområden. Alla de 20 förtroendevalda revisorerna ingår i revisorsgrupp 1 och dessutom i någon av grupp 2 eller grupp 3.

Revisorsgrupp 1 granskar kommunstyrelsen, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden. Dessutom svarar gruppen för övergripande planering och samordning av revisionen samt samordning av koncern- och bolagsgranskningen.

Revisorsgrupp 2 granskar exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden samt utbildningsnämnden.

Revisorsgrupp 3 granskar samtliga stadsdelsnämnder, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, äldre- och överförmyndarnämnden.

Vid sidan av de tre revisorsgrupperna finns också ett *revisorskollegium* vars uppgift är att ansvara för den förvaltning som har samband med revisionsverksamheten.

Revisionens uppdrag

På fullmäktiges uppdrag granskar revisorerna all verksamhet som bedrivs av stadens nämnder, bolag och stiftelser i den omfattning som följer av god revisionssed.

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnder, bolag och stiftelser sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisorernas granskning av intern kontroll inriktas på om nämndens/styrelsens egen interna kontroll (styrning, uppföljning och kontroll) av verksamheten är tillräcklig. Vidare ingår som en väsentlig del att bedöma hur kommunstyrelsen leder och samordnar den kommunala verksamheten samt utövar sin uppsikt över nämnder och de kommunala företagen.

I stadens organisation ingår kommunstyrelsen inklusive finansverksamheten, 30 nämnder samt Stockholms Stadshus AB med 17 dotterbolag och ett antal dotterdotterbolag. Därtill kommer tre stiftelser där staden är stiftelsebildare (Stiftelsen Äldrecentrum, Stiftelsen Barnens Dag och Stiftelsen Hotellhem i Stockholm).

Revisionsberättelser och granskningsrapporter

Revisorernas uppdrag enligt lag och reglemente är omfattande och måste avgränsas med hänsyn till de resurser som revisionen förfogar över. Den årliga granskningen måste dock vara tillräcklig för att revisorerna ska kunna uttala sig om hur de revisionsansvariga (nämnder, styrelser och enskilda förtroendevalda) uppfyller sina åtaganden.

Revisionens särskilda granskningar redovisas i *revisionsrapporter* och i vissa fall i *promemorior*. Dessa publiceras löpande under året. I *årsrapporter* för nämnder och *granskningspromemorior* för bolagsstyrelser sammanfattas det gångna årets granskningar. En för staden samlad bild av årets granskningar redovisas i *årsöversikten*.

Den årliga granskningen redovisas till fullmäktige i de förtroendevalda revisorernas *revisionsberättelse* för respektive nämnd. Revisionsberättelserna innehåller ett uttalande om ansvarsfrihet tillstyrks eller inte som underlag för fullmäktiges ansvarsprövning. Lekmannarevisorernas *granskningsrapport* för respektive bolag överlämnas till bolagsstyrelsen/bolagsstämman och fullmäktige.

Revisionens arbetssätt

Revisorerna bedriver en oberoende och objektiv granskning av stadens verksamhet. Opartiskhet och saklighet genomsyrar revisorernas agerande, bedömningar och uttalanden. Varje revisor är oberoende i förhållande såväl till granskade nämnder och styrelser som till uppdragsgivaren kommunfullmäktige.

Revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation – med fullmäktige, de granskade, medborgare och media. Följande ska känneteckna revisionens arbetssätt:

- Revisionen ska vara främjande, stödjande och framåtinriktad.
- Revisionen ska lyfta fram brukarperspektivet vid granskning av kvalitet och ändamålsenlighet i verksamheten.
- Revisionen ska utgå från ett helhetsperspektiv och en koncernsyn.
- Revisionen ska på ett aktivt sätt verka för att staden lever upp till kravet på god ekonomisk hushållning.
- Revisorerna ska ha god kontakt med fullmäktige – särskilt med fullmäktiges presidium.
- Revisorerna ska ha en aktiv dialog med nämnder och styrelser utifrån genomförda granskningar.
- Revisorerna ska vara synliga och aktivt verka för att tydliggöra revisionens uppdrag och resultat.

2 Utgångspunkter för stadsrevisionens granskning

I revisionsplanen redovisas granskningens innehåll och omfattning. Granskningsarbetet avseende år 2009 genomförs under tiden 1 april år 2009 t.o.m. 31 mars år 2010. Granskningen delas upp i dels den årliga nämnd- och bolagsgranskningen dels i större revisionsprojekt.

Nämndgranskning

Nämndgranskning genomförs varje år vid alla nämnder. Inriktningen för granskningen är att för varje nämnd granska och bedöma om:

- nämnden har uppnått fullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten, samt om verksamheternas resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.
- nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll bygger på en helhetssyn på den kommunala verksamheten samt säkerställer en ända-

målsenlig verksamhet och en god ekonomisk hushållning, liksom en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.

- nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed och att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Granskningen kompletteras med *särskild granskning* som syftar till att fördjupa granska och bedöma om verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten framför allt vad gäller effektivitet och kvalitet.

Bolagsgranskning

Revision av de kommunala bolagen regleras i huvudsak i aktiebolagslagen (ABL). Granskningen genomförs av lekmannarevisorer, som utses i kretsen av de förtroendevalda revisorerna samt av upphandlade auktoriserade revisorer.

Lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn har olika uppdrag. Lekmannarevisorns uppdrag är främst att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den auktoriserade revisorns uppdrag är främst att granska räkenskaperna och årsredovisningen.

Syftet med bolagsgranskningen är att ge ägaren (fullmäktige) ett så brett underlag som möjligt för sin bedömning. Detta ställer krav på samverkan mellan lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn.

Fullmäktige utser en lekmannarevisor och en suppleant för granskning av varje enskilt bolag. I varje bolag utses även en auktoriserad revisor som medrevisor, vars uppgift i huvudsak är att granska räkenskaper och årsredovisning. Mot denna bakgrund fastställs lekmannarevisorernas slutliga granskningsplan för varje enskilt bolag först i juni månad vid ett särskilt möte med den auktoriserade revisorn.

Större projekt

Utöver ovanstående granskning genomförs också ett antal större revisionsprojekt. Granskningen skall främst ta sikte på förhållanden som har anknytning till stadens budget eller till andra övergripande styrdokument för verksamhet eller funktioner. Projekten kan beröra en eller flera nämnder. Till varje projekt skall ett antal revisionsfrågor ställas vilka skall kunna besvaras med hög tillförlitlighet och precision.

3 Nämndgranskning 2009

Vid samtliga nämnder genomförs varje år granskning av respektive nämnds styrning, uppföljning och kontroll samt av nämndens delårsrapporter och bokslut. Därutöver genomförs särskild nämndgranskning med utgångspunkt från en av revisionskontoret genomförd analys av väsentlighet och risk. Granskningen rapporteras löpande och sammanställs i en årsrapport för respektive nämnd och kommunstyrelse. För 2009 genomförs följande fördjupningar:

Styrning och uppföljning

Granskningen av styrning och uppföljning är en viktig del i revisorernas ansvarsprövning. Utöver den granskning som årligen ingår i basgranskningen genomförs fördjupade granskningar inom några verksamheter. Det gäller ekonomi, verksamhet och kvalitet vid kulturförvaltningen och stadsarkivet mot bakgrund av omorganisationer. Vid idrottsnämnden granskas hur kommunfullmäktiges budget och nämndens verksamhetsplan tolkas och omsätts i planer och verksamhet vid några anläggningar. Liknande granskningar görs avseende stadsdelsnämndernas individ- och familjeomsorg samt särskolan vid utbildningsnämnden. Vidare planeras granskning av den ekonomiska styrningen av exploateringsprojekt, bl.a. mot bakgrund av kommunfullmäktiges krav om ökad lönsamhet i sådana projekt.

Intern kontroll

Vid några stadsdelsnämnder och facknämnder genomförs fördjupade granskning av om den kontroll som nämnden utövar av olika verksamhetsområden och enheter är tillräcklig, bl a vad avser lönehantering, behörighetsadministration i IT-system, anmälan och rapportering av delegationsbeslut samt post- och diari rutiner. Bakgrunden är att revisionskontoret vid ett antal granskningar har noterat brister i nämndernas interna kontroll. Bland annat saknas systematiska uppföljningar av om den löpande interna kontrollen fungerar. En biavsikt är att göra jämförelser mellan nämndernas interna kontroll och att få fram goda exempel.

Upphandling

Stadens nämnder upphandlar för ca 10 miljarder kronor per år. Merparten avser tjänster och entreprenader. Viktiga delar av stadens verksamheter är beroende av att dessa upphandlingar genomförs ändamålsenligt. Mot den bakgrunden genomförs som fördjupning granskningar av ett antal upphandlingar.

Intäkter

De tekniska nämnderna är till stor del intäktsfinansierade. En korrekt budgetering samt god kontroll och uppföljning av intäkterna är avgörande för om planerad verksamhet ska kunna genomföras. Fördjupad granskning av såväl processer

som system, organisation och kontrollmiljö görs avseende plan- och bygglovs-avgifterna, parkeringsavgifterna, kyrkogårdsnämndens intäkter och miljö- och hälsoskyddsnämndens timdebiteringar för tillsyn.

Bidragsgivning

Inom utbildningsverksamheten följs bidragsgivning till och tillsyn av enskilt drivna förskolor upp mot bakgrund av de problem som uppdagades i början av 2008 och utbildningsnämndens skärpning av rutinerna.

Även den bidragsgivning som sker i form av stöd till frivilligorganisationer kommer att granskas vid några stadsdelsnämnder och facknämnder för att kontrollera att det finns tillfredsställande rutiner och att dessa tillämpas.

Trygghet och studiero

Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för trygghet och studiero på skolorna. En fördjupning görs av hur kommunfullmäktiges riktlinjer tillämpas vid några gymnasieskolor.

Kvalitetsarbete inom socialtjänsten

Under ett antal år har stadsrevisionen uppmärksammat brister i stadsdelsnämndernas kvalitetsarbete inom socialtjänsten. En fortsatt fördjupad granskning görs av ytterligare ett antal stadsdelsnämnders kvalitetsarbete inom verksamheten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Innerstadssamarbete

Under 2007 inledde tre stadsdelsnämnderna en samverkan inom ett par verksamhetsområden. All handläggningen inom respektive verksamhetsområde görs inom en och samma stadsdelsförvaltning för alla tre stadsdelarna. En fördjupad granskning sker av om samverkan fungerar tillfredsställande, d.v.s. om de berörda verksamheterna bedrivs ändamålsenligt med en effektiv organisation och tydligt ansvar.

4 Större projekt år 2009

Mot bakgrund av en kommunövergripande analys av väsentlighet och risk genomförs ett antal större revisionsprojekt varje år. Projekten beskrivs översiktligt i revisionsplanen. Ytterligare preciseringar samt avgränsningar och eventuell etappindelning m.m. av projekten görs senare i projektbeskrivningen för respektive granskning.

I bilaga 1 redovisas de projekt som är föreslagna senare i perioden. Nedan beskrivs 2009 års granskningar.

Skolans insatser för elever med ofullständiga betyg

Kommunfullmäktige betonar att skolornas huvuduppgift är att förmedla kunskap och att målet för skolpolitiken är att ingen elev lämnar grundskolan utan grundläggande kunskaper. Skolverkets genomförda inspektion av stadens alla skolor (år 2007) visar på stora skillnader mellan skolorna vad gäller kunskapsresultat och kvalitet i utbildningen.

Granskningen inriktas mot att bedöma hur utbildningsnämnden säkerställer elevernas kunskapsutveckling. Frågeställningar är bl.a. om alla elever får det stöd som de har rätt till och om skolorna bedriver arbetet med åtgärdsprogram i enlighet med krav och intentioner.

Kommunala uppföljningsansvaret för 16-19 åringar

Utbildningsnämnden ska tillsammans med socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden samt stadsdelsnämnderna bidra till ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar. Ett område som kräver samverkan är det kommunala uppföljningsansvaret för 16-19 åringar som inte går i gymnasieskola, arbetar eller har annan känd sysselsättning.

Stadsrevisionen granskade uppföljningsansvaret (rapport nr 1/2005) och konstaterade bl.a. att det saknades fungerande rutiner vid elevernas övergång från grundskolan till gymnasieskolan. Staden hade heller inte en samlad kunskap om vad de ungdomar gör som inte går i gymnasieskolan. Vidare konstaterades att gymnasieskolorna inte vidtog tillräckliga åtgärder när elever avbryter sina studier.

Efter övertagandet av grundskolan har utbildningsnämnden fått hand om det kommunala uppföljningsansvaret för 16-19 åringar. Roller och ansvarsfördelning mellan utbildningsnämnden och socialtjänsten behöver därvid förtydligas. Granskningen inriktas mot att följa upp och bedöma hur utbildningsnämnden arbetar med de frågor som aktualiserades i granskningen 2005 och hur samverkan med socialtjänsten fungerar.

Rektors roll och ansvar

I kommunfullmäktiges budget för 2009 framhålls att alla skolor ska vara fria och självständiga. Vidare framhålls att det är rektorer och lärare som ska avgöra hur målen ska nås i en målstyrd skola. Rektor och skolledning har en avgörande roll för skolans pedagogiska utveckling. En pedagogisk ledare ansvarar för skolans resultat samt för uppföljning och åtgärder för att förbättra resultatet. Rektors roll ska också förtydligas.

Granskningen inriktas mot att följa upp och bedöma förutsättningarna för rektorerna att genomföra sitt uppdrag samt hur rektorer säkerställer att regelverket för

skolan efterlevs. Granskningen är ett exempel på där revisorerna kommer in tidigt i en förändringsprocess i syfte att agera framåtinriktat.

Stadens gemensamma kösystem för förskolan

Ett stadsgemensamt kösystem för förskolan har införts fr.o.m. år 2008. Ett av motiven till en gemensam kö är möjligheten att förmedla lediga platser snabbare, vilket leder till ett effektivare platsutnyttjande och därmed även ökade förutsättningen att uppfylla barnomsorgsgarantin.

I samband med att systemet togs i bruk infördes även nya intagnings- och kvargåenderegler för stadens förskolor. Köreglerna och köhanteringssystemet gäller samtliga kommunala förskolor och familjedaghem. De enskilt drivna förskolorna och familjedaghemmen har möjlighet att frivilligt ansluta sig till systemet och därmed även till stadens köregler.

Granskningen inriktas mot att följa upp och bedöma om systemet har påverkat verksamhetens effektivitet, kvalitet och säkerhet på ämnat sätt. Granskningen är ett exempel på där revisorerna kommer in tidigt i en förändringsprocess i syfte att agera framåtinriktat.

Stadens modell för uppföljning av äldreomsorgen

Kommunfullmäktige har fastställt en gemensam uppföljningsmodell inom äldreomsorgen för vård- och omsorgsboende, hemtjänst, ledsagning och avlösning. Enligt modellen ska stadsdelsnämnderna årligen följa upp alla verksamheter som är belägna inom stadsdelsnämndens område och de verksamheter inom ramavtalet som nämnden har uppföljningsansvar för. Resultatet från uppföljningen rapporteras till äldreomsorgsnämnden som i sin tur sammanställer en rapport till fullmäktige vartannat år. För de verksamheter som drivs på entreprenad ska nämnden utöver verksamhetsuppföljningen även genomföra en avtalsuppföljning.

Granskningen inriktas mot modellens ändamålsenlighet och tillämpning. Granskningen kommer även att beröra frågan om ansvarsfördelningen mellan berörda nämnder.

Bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning

Kommunerna är skyldiga, enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) att tillhandahålla särskilda boenden till personer med olika funktionsnedsättningar. Enligt stadens budget 2009 behöver utbyggnadstakten av bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar öka. Fullmäktige har dessutom beslutat att införa ett valfritetssystem för boende enligt LSS från och med den 1 juli 2009.

Granskningen inriktas mot stadens arbete med att tillgodose behov och önskemål om bostad för personer med funktionsnedsättning. Vidare mot att bedöma roller, ansvar och förutsättningar för att upprätthålla detta ansvar.

Hur fungerar jobbtorgen

Jobbtorgen, som inrättades den 1 januari 2008, har till uppgift att hjälpa arbetslösa försörjningsstödstagare och vuxna arbetsföra flyktingar att få jobbplan, insats eller arbete inom fem dagar, enligt den så kallade jobbgarantin. Under år 2009 utökas jobbtorgens ansvar till att även omfatta försörjningsstödstagare som under en tid haft försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet, där skäl finns att pröva möjligheten att arbeta helt eller delvis. Fr.o.m. år 2009 kommer verksamhetens organisatoriska placering att flyttas från kommunstyrelsen till den nya socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden.

Granskningen inriktas på att ge svar på om jobbtorgens insatser är ändamålsenliga, om organisationen är effektiv och om ansvarsfördelningen är tydlig. Granskningen är ett exempel på där revisorerna kommer in tidigt i en förändringsprocess i syfte att agera framåtinriktat.

Tillsyn och kontroll av insatser för barn och unga i öppenvårdsverksamhet

Stadsdelsnämnderna har ett ansvar för insatser till barn och ungdomar som riskerar att fara illa eller som genom kriminalitet och missbruk riskerar att skada sin egen hälsa och utveckling.

Enligt fullmäktiges budget för år 2009 ska nämnderna prioritera en god och kvalitativ öppenvård i syfte att förebygga och minska institutionsvård.

Under år 2008 har socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden kartlagt stadsdelsnämndernas sociala barnavård i den s.k. BUSS-utredningen. Kartläggningen visar att det finns betydande skillnader mellan stadsdelsnämndernas utbud av öppna insatser.

Granskningen inriktas mot att undersöka stadsdelsnämndernas styrning, uppföljning och kontroll av öppenvårdsinsatser för barn och unga

Samordning av arbeten i gatumark

Trafik- och renhållningsnämnden har av kommunfullmäktige fått i uppdrag att ta fram riktlinjer för arbeten i stadens gatunät samt att samordna och styra sådana arbeten. Målet är att minska olägenheterna för stockholmarna. Kommunfullmäktige beslutade den 3 november 2008 om inriktning för samordning av arbeten i stadens gatunät och införande av avgifter för trafikanordningsplan (TA-plan) i enlighet med trafik- och renhållningsnämndens förslag.

Granskningen inriktas mot att bedöma om trafik- och renhållningsnämnden styr och samordnar arbeten som innebär att gatumark tas i anspråk på ett sådant sätt att framkomligheten för trafikanterna inte störs mer än nödvändigt. I granskningen ingår också att bedöma om nuvarande avgiftssystem innebär tillräckliga incitament för att minimera tiden och den yta som tas i anspråk.

Stadens styrning, kontroll och samordning av stora investeringsprojekt

Investeringsplanen för 2009 upptar 3,8 mdr i nettoinvesteringsutgifter för stadens nämnder. Angelägna satsningar på väg- och spårtrafiken förutsätter att staden medfinansierar vissa statliga infrastrukturprojekt. Omfattande investeringar under relativt kort tidsperiod ställer krav på resurser både hos staden och hos entreprenörerna samt tar i anspråk ett stort investeringsutrymme. Hur framkomlighetsfrågorna beaktas i de stora exploateringsprojekten är ett angeläget område i detta sammanhang.

En nära samverkan behövs mellan trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden samt med Vägverket, SL och Banverket. Kommunstyrelsen har en viktig roll att följa upp de samlade investeringsplanerna och genomförandet av större enskilda investeringsprojekt.

Granskningen inriktas mot att ge svar på om stadens styrning, kontroll och samordning av större infrastrukturprojekt fungerar tillfredsställande och om framkomlighetsfrågorna beaktas i projekten.

Styrning och uppföljning av stadens miljöprogram

Kommunfullmäktige har antagit ett miljöprogram för åren 2008 – 2011. Kommunstyrelsen har ansvar för att samordna och följa upp miljöprogrammet. I fullmäktiges budget 2009 har idrottsnämnden, fastighetsnämnden, SISAB och Micasa fått särskilda uppdrag att arbeta med energieffektiviseringar.

Granskningen inriktas mot att bedöma om kommunstyrelsen följer upp miljöprogrammet på ett strukturerat och ändamålsenligt sätt. En del i denna granskning är att särskilt se hur berörda nämnder och bolagsstyrelser arbetar med delmålet att minska energianvändningen i egna byggnader och anläggningar.

Styrning och kontroll av externa utförare

Stadens nämnder anlitar konsulter och entreprenörer för betydande delar av verksamheten. Enligt kommunfullmäktiges budget för 2009 ska andelen upphandlad verksamhet också öka. Nämndernas styrning, uppföljning och kontroll av externa utförare måste fungera väl om stadens mål ska nås. För ett bra resultat i upphandlingen krävs även analys av behoven och marknadssituationen.

Granskningar av några nämnder under 2008 har visat att det finns brister i förberedelserna vid upphandlingar samt i styrning och kontroll av externa utförare. Fortsatta granskningar bedöms därför som angeläget.

Granskningen inriktas mot att bedöma hur nämnderna arbetar med planering, behovsanalys och upphandling samt följer upp ingångna avtal.

Fungerar ILS på ett ändamålsenligt sätt

ILS-webb har utvecklats som ett verktyg för att styra och följa upp fullmäktiges mål, bland annat genom att ange olika indikatorer och aktiviteter. Nämnderna ska bland annat göra risk- och väsentlighetsanalyser utifrån fullmäktiges indikatorer och nämndernas väsentligaste processer.

Granskningen inriktas mot att bedöma om ILS fungerar på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med fullmäktiges mål. En viktig del i denna granskning är att få nämndernas syn på om ILS fungerar som ett bra styr- och uppföljningssystem för deras behov.

Stadens kommunikationspolicy

Fullmäktige antog hösten 2006 en kommunikationspolicy för samtliga nämnder och styrelser. Stadens kommunikation ska bidra till förverkligandet av beslut, fullmäktiges verksamhetsmål och Vision 2030. Kommunikationen ska också skapa en intern samhörighet och en extern tydlighet.

Granskningen inriktas mot att bedöma om stadens kommunikationspolicy stödjer verksamhetsmålen och hur väl den följs av ett urval av nämnder och styrelser. Granskningen kommer också att belysa i vilken utsträckning medborgarna använder stadens hemsida och e-tjänster samt hur medborgare utan tillgång till Internet nås av stadens information.

Stadens upphandlingsorganisation

Stadens nämnder upphandlar för ca 10 miljarder kronor per år. Merparten avser tjänster och entreprenader. Viktiga delar av stadens verksamheter är beroende av att dessa upphandlingar genomförs ändamålsenligt. Tidigare granskningar av enskilda upphandlingar visar att det förekommer brister av olika slag och att upphandlingskompetensen inom stadens verksamheter kan förbättras.

Granskningen inriktas mot att bedöma om stadens upphandlingsorganisation är ändamålsenlig utifrån intentionerna i gällande upphandlingspolicy. Granskningen ska även ge svar på om ansvars- och rollfördelningen mellan dels kommunstyrelsen och servicenämnden, dels mellan nämnderna och bolagsstyrelserna är tydlig. Vidare kommer efterlevnaden av stadens upphandlingspolicy att belysas.

Bilaga 1

Sammanställning av planerade större projekt för år 2010 och resten av perioden

Nedan beskrivs översiktligt de granskningar som är planerade från 2010 och resten av perioden

Så används stadens lärarresurser – uppföljning av tidigare granskning

En nyligen genomförd granskning (rapport 2007:7) visar bl. a. att lärarna använder i genomsnitt 30 % av sin tid till undervisning och därutöver 10 % till andra aktiviteter tillsammans med eleverna. Av rapporten framgår även att styrningen och uppföljningen av lärartiden behöver förbättras både på stadsövergripande nivå och på skolnivå. En uppföljning av granskningen planeras till senare delen av perioden.

Särskoleundervisningen

Enligt fullmäktiges budget 2009 ska alla barn och ungdomar med utvecklingsstörning även fortsättningsvis kunna välja den gemenskap och specialistkompetens som särskolan erbjuder. Vidare har fullmäktige tidigare angett att alla elever i särskolan ska erbjudas de insatser som krävs för att var och en på ett fullgott sätt ska kunna delta i skolverksamheten.

Den obligatoriska *särskolan* finns i två former – grundsärskola och träningskola. De grundläggande bestämmelserna om särskolan finns i skollagen och i särskoleförordningen. *Gymnasiesärskolan* erbjuder nationella program, specialutformade program och individuella program. Därutöver finns *särvux*.

Revisionen har tidigare inte granskat särskoleundervisningen. Under senare delen av perioden planeras därför en granskning av hur särskoleundervisningen uppfyller fullmäktiges mål.

Förebyggande brandskyddsarbete inom förskolan

I fullmäktiges budget för år 2009 markeras stadsdelsnämndernas roll i samordningen och utförandet av åtgärder som ökar tryggheten i stockholmarnas vardag bl.a. i det förebyggande brandskyddsarbetet. Genom riktad information och ett säkerhetsmässigt förhållningssätt ska olyckor förebyggas inom vård- och omsorgsverksamheten.

Målet med brandskyddsarbetet är formulerat i stadens brandskyddspolicy där det tydliggörs att alla anställda i verksamheten ska arbeta aktivt med att upprätthålla brandsäkerheten. Enligt uppgifter från SISAB inträffade nio omfattande bränder på förskolor och skolor i Stockholm under år 2007, vilket är en ökning från föregående år. I takt med att skadegörelse ökar är det viktigt att verksamheten bedriver ett effektivt och ändamålsenligt förebyggande arbete för att förhindra ytterligare tillbud och därmed skapa en tryggare miljö.

En granskning föreslås under senare delen av perioden med syftet att bedöma om brandskyddsarbetet inom förskoleverksamheten bedrivs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt och om arbetet följer lagstiftning och kommunala riktlinjer och policy.

Stadens tillsyn av (och insyn i) enskilt driven verksamhet

Kommunfullmäktige anger i budgeten för 2009 att enskilt drivna förskolor fyller en viktig roll för barnomsorgen i Stockholm. En ny förskoleplan beräknas bli beslutad i fullmäktige våren 2009 och omfatta såväl kommunal som enskilt driven förskoleverksamhet. I tidigare granskningar har konstaterats att kontrollen av de enskilt drivna förskolorna måste utvecklas avseende såväl ekonomi som verksamhet. Under 2008 har utbildningsnämnden också skärpt riktlinjerna.

Granskningens inriktas mot att bedöma om tillståndsgivningen följer skollagen och stadens riktlinjer samt om tillsynen av verksamheten och kontrollen vid utbetalning är tillräcklig.

Stadsdelsnämndernas former för information och rådgivning

I fullmäktiges budget framhålls att äldre ska ha möjlighet till ett eget val när det gäller hemtjänst samt avlösar- och ledsagarservice. Den 1 juli 2008 införs även ett valfrihetssystem för äldres rätt att välja vård- och omsorgsboende. Under år 2008 ska också beslut fattas om en valfrihetsmodell för dagverksamheter.

För att kunna utnyttja rätten att välja, krävs att äldre och deras anhöriga får tydlig information om vilka erbjudanden som står till buds. Enligt fullmäktiges budget 2008 ska stadens hemsida göra det möjligt att söka information (inkl. kvalitetsredovisningar) om olika alternativ. Tillgången till tryckt information ska förbättras och digitala loggböcker införas.

Stödet till anhörigvårdare

I fullmäktiges budget framhålls att det ska finnas ett varierat och flexibelt utbud av stöd- och hjälpinsatser till dem som vårdar anhöriga och närstående.

Det ska bl.a. finnas någon form av anhörigstöd, t.ex. konsulenter, som kan vara behjälpliga med råd, stöd och kontaktinformation.

Även äldreombudsmannen har påtalat brister i verksamheten och i dagsläget finns inte någon tydlig bild av hur staden säkerställer att anhörigvårdare får det stöd och den hjälp de behöver. Under år 2009 planeras en granskning av stadens insatser för att avlasta och stödja anhörigvårdare.

Behovet av särskilda boenden för äldre

Under senare delen av perioden planeras en granskning av hur behovet av särskilda boenden med speciell inriktning tillgodoses i staden. I granskningen ingår bl.a. att bedöma vilken flexibilitet som finns inom särskilda boenden för att möta förändringar i de äldres behov.

Vården och omsorgen till multisjuka äldre i eget boende – uppföljning av tidigare granskning

År 2005 genomfördes en gemensam granskning (rapport 2006:4) av revisionen i Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Norrtälje och Huddinge kommuner samt Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum. I granskningen konstaterades bl.a. att multisjuka äldre får stora insatser från såväl från sluten- och öppenvården inom landstinget som från äldreomsorgen inom kommunerna – men att insatserna är splittrade. En helhetssyn och konkret samverkan saknades. Under senare delen av perioden planeras en uppföljning av denna granskning i samverkan med bl.a. revisionen i Stockholms läns landsting.

Kompetensbrister inom äldreomsorgen

I fullmäktiges budget 2008 betonas att anställda inom äldreomsorgen ska ha adekvat utbildning och kompetens som svarar mot de krav som verksamheten ställer. Målet är att all vidareanställd personal ska ha vidareutbildning. Vidare framhålls att kompetensutveckling ska vara prioriterat både i centrala insatser i hela staden och i de olika verksamheternas planering. Under senare delen av perioden planeras en granskning av dessa frågor inom äldreomsorgen.

Målet en av världens mest tillgängliga huvudstäder

Stockholms stads mål är att vara världens mest tillgängliga huvudstad år 2010. Stadens alla nämnder och bolagsstyrelser ska vidta åtgärder för ökad tillgänglighet. Tillgänglighetsarbetet omfattar fysisk tillgänglighet, delaktighet och bemötande.

Stadens tillgänglighetsprojekt, som pågått sedan år 1999, har tilldelats 100 mnkr per år. Medlen har använts för tillgänglighetsskapande åtgärder inom staden och främst för ombyggnationer av den fysiska miljön.

Tillgänglighetsprojektet utgör endast en del av det arbete som krävs för att göra staden tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Tillgänglig information är t.ex. en väsentlig fråga för personer med funktionsnedsättning. Under senare delen av perioden planeras en granskning av stadens tillgänglighetsmål har uppnåtts.

Förekomst av sanktionsavgifter inom socialtjänsten

De kommuner som inte tillhandahåller beslutad insats inom skälig tid eller av domstol beslutat bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL) och enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) kan påföras en särskild avgift (sanktionsavgift).

Syftet är att granska nämndernas interna kontroll i handläggning av och beslut om insatser.

Kvalitetsuppföljning och rapportering – kundvalsmodellen

Fullmäktige har beslutat införa ett valfrihetssystem för boende, daglig verksamhet och korttidsboende för personer med funktionsnedsättning fr.o.m. den 1 juli 2009. En förutsättning för att brukare ska få information inför sitt val är att det finns fungerande uppföljning och redovisning av kvaliteten hos de olika alternativen.

En granskning inom verksamhetsområdet Stöd och service till personer med funktionsnedsättning föreslås som ska ge svar på frågan om det finns tillfredsställande system för uppföljning av och rapportering av kvaliteten.

Rättsäkerhet i samband med familjehemsplaceringar

Under senare delen av perioden planeras ett projekt som gäller barns och ungdomars rättsäkerhet i samband med familjehemsplaceringar, med inriktning bl.a. på stadsdelsnämndernas uppföljning av sådana placeringar.

Samverkan mellan staden och SLL avseende stödet till psykiskt funktionshindrade – uppföljning av tidigare granskningar

Under senare delen av perioden planeras en uppföljning av tidigare granskningar avseende samverkan mellan Stockholms läns landsting och staden i stödet till psykiskt funktionshindrade (rapport 2001:17).

Är stadens boendeinsatser för hemlösa tillräckliga och ändamålsenliga

Under år 2007 har en förstudie genomförts avseende alternativa boendeformer för hemlösa (PM 2007:4). I promemorian föreslås en fortsatt granskning av om

stadens boendeinsatser för hemlösa är tillräckliga, effektiva och ändamåls-
enliga. Ett sådant projekt planeras under senare delen av perioden.

Sponsring m.m.

I kommunfullmäktiges budget för 2009 anges under kulturlivet att en viktig uppgift är att främja framväxten av mötesplatser och sponsringsavtal som gynnar alla parter. Vidare anges att den externa finansieringen av idrotts-
anläggningar ska öka.

Kulturnämnden söker extern finansiering till delar av sin verksamhet. Sam-
arbetsavtal har också tecknats med några företag. Även Stadsteatern arbetar för
att finna sponsorer. Sponsring och liknande samarbete kan öka förutsättningarna
att bedriva verksamhet, men innebär också risker. Kommunallagens be-
gränsning av stöd till enskild näringsidkare och lagen om offentlig upphandling
måste följas. Stadens goodwill kan också påverkas, beroende på formerna för
samarbetet och med vem det sker.

Syftet med granskningen är att kartlägga omfattningen av sponsring och lik-
nande samarbete med externa finansiärer inom stadens verksamheter samt att
bedöma om det som förekommer genomförs på ett för staden förmånligt sätt.
Bl.a. om riktlinjer och rutiner tas fram för att säkerställa lagenlighet och att inte
stadens goodwill kan bli ifrågasatt. Granskningen planeras till senare under
perioden.

Tillgången på mötesplatser samt idrotts- och andra samlingslokaler

Tillgången på mötesplatser, idrotts- och andra samlingslokaler i staden är vik-
tig för ett aktivt förenings- och kulturliv. Under senare delen av perioden pla-
neras en granskning av hur staden kan tillgodose behovet av lokaler och andra
mötesplatser för bl.a. föreningslivet.

Arbetet med målet 15 000 bostäder under mandatperioden

Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har i uppdrag att under
mandatperioden planera för 15 000 nya bostäder. Kommunfullmäktige har
också angett att bostadsbyggnadstakten ska vara hög och att staden bör bygga
på höjden.

Syftet är att följa upp och bedöma hur berörda nämnder genomfört uppdraget
och om målet nås.

Detaljplaneprocessen

För att kunna hålla en fortsatt hög nivå på bostadsbyggandet är det av stor vikt
att stadens interna processer är effektiva. I fullmäktiges budget anges målet att

tiden från start-PM till färdig detaljplan ska halveras på sikt. Detta förutsätter effektiviseringar och förenklingar av planprocessen. En genomlysning av hela planprocessen planeras till slutet av perioden.

Underhållsbehov i stadens anläggningar och fastigheter – uppföljning av tidigare granskning

På basis av revisionens granskningar år 2006 och 2007 uppskattas volymen eftersatt underhåll av stadens fastigheter och anläggningar till betydande belopp. Exempel finns på ett strukturerat och ändamålsenligt underhållsarbete, men det finns också bolag och nämnder där underhållet måste förbättras. Mot slutet av perioden planeras en uppföljande granskning.

Planering av och arbete med nya evenemangsarenor

I budgeten för 2009 anger kommunfullmäktige att Stockholm är i behov av nya arenalösningar för fotboll och att förverkligandet sker tillsammans med externa parter och i samarbete med klubbarna. Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och idrottsnämnden ska tillsammans planera för nya evenemangsarenor. Bl.a. har ett program under 2008 tagits fram för en ny arena i Globenområdet.

Syftet med granskningen är att bedöma hur de berörda nämnderna genomför uppdraget, bl.a. samordningen mellan dem.

Trafiksäkerhet

Av fullmäktiges budget 2009 framgår att stadens trafiksäkerhetsprogram ska revideras och ta sin utgångspunkt i den verkliga trafiksituationen. Analyser och prioriteringar av särskilt utsatta konfliktpunkter mellan olika trafikslag ska inleda arbetet och ligga till grund för de konkreta åtgärderna. Det ställs allt större krav på ett systematiskt och effektivt trafiksäkerhetsarbete. Grunden för detta är riksdagens beslut om nollvisionen som det långsiktiga målet för trafiksäkerheten. Ansvar för trafiksäkerheten är delat mellan trafikanterna och utformaren av trafiksystemet - däribland kommunen.

Granskningen planeras till senare delen under perioden med inriktning på att bedöma i vilken utsträckning staden bedriver ett systematiskt trafiksäkerhetsarbete.

Samordning och styrning av renhållning och klottersanering m.m.

Kommunfullmäktige har angett att städning av de gemensamma utrymmena måste prioriteras. Stadens städgaranti ska förbättras. Den innebär att städning ska ske och offentliga papperskorgar tömmas inom 24 timmar efter anmälan. Även klotter och annan skadegörelse ska konsekvent motarbetas och saneras

inom 24 timmar. Trafik- och renhållningsnämnden har samordningsuppdraget för att göra Stockholm till en ren och vacker stad.

En granskning planeras mot slutet av mandatperioden av hur såväl trafik- och renhållningsnämnden som stadens övriga verksamheter (inkl. bostadsbolagen) arbetar för att målet ska nås samt av hur samverkan mellan alla inblandade fungerar.

Tillgänglighet – lokaler

Staden har som mål att vara världens mest tillgängliga huvudstad år 2010. Detta förutsätter att tillgängligheten förbättras i stadens egna lokaler och att staden verkar för ökad tillgänglighet även i privata publika lokaler. En granskning av tillgängligheten planeras till slutet av perioden.

Luftkvalitet – uppföljning av tidigare granskning

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av stadens arbete med EU:s normer för partiklar (PM10) och kvävedioxid (rapport 2007:5). Enligt fullmäktiges budget 2009 kommer ytterligare åtgärder att vidtas för att förbättra luftkvaliteten. En uppföljning av genomförda åtgärder och uppnådda effekter föreslås år 2010.

Hållbart stadsbyggande – giftfria varor och byggnader

Under år 2008 ska stadens miljöprogram kompletteras med ett kapitel om Hållbart stadsbyggande. Av fullmäktiges budget framgår bl.a. att två nya miljöprofilsområden planeras. Under år 2002 granskade stadsrevisionen miljöhänsyn i byggande samt hur erfarenheter från Hammarby Sjöstad tas tillvara i planeringen av nya områden (rapport 2002:16). En granskning med samma inriktning föreslås under senare delen av perioden.

Hållbar användning av mark och vatten

Den höga takten i bostadsbyggandet och en önskan att snabbt hitta byggbar mark gör att intressekonflikter uppstår när det gäller ekonomiskt värdefull mark. I miljöprogrammet finns delmål avseende särskilt värdefull mark. Begreppen är ännu inte definierade. Uppdraget att ta fram gemensamma riktlinjer (exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden) för grönkompensation lyckades inte under 2006.

En förhoppning är att begreppen ska definieras i kommande översiktplan som planeras bli behandlad i fullmäktige första tertialet 2010. En granskning föreslås senare under perioden avseende hur värdefulla mark- och vattenområden skyddas eller kompenseras.

Avknoppningar av kommunal verksamhet

I kommunfullmäktiges budget anges som årsmål att 20 avknoppningar ska genomföras 2009. Antalet som genomförs ska sedan öka för vart och ett av åren 2010 och 2011. Stadsdirektören har tagit fram tillämpningsanvisningar för avknoppning. Dessa reviderades i juni 2008 bl.a. utifrån den rättsliga analys *"Avknoppning" av skolor – juridiska aspekter* som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) genomförde. I de reviderade anvisningarna undantogs grund-, gymnasie- och särskolor från avknoppning.

Granskningen syftar till att bedöma hur regelverket för avknoppning tillämpas i de fall när anställda köper eller tar över verksamhet utan att det sker genom entreprenadupphandling i konkurrens, dvs. när marknadsmässig värdering behöver göras. En förutsättning för granskningen är att sådana avknoppningar blir genomförda.

Kvalitetsstyrningen inom socialtjänstområdet

Tidigare har revisionen granskat kvalitetsstyrningen inom verksamheten för personer med funktionsnedsättning. I projektet har även ingått att utveckla en generell modell för granskning av kvalitetsstyrningen inom i första hand socialtjänstområdet. Denna granskning föreslås breddas och fördjupas under senare delen av perioden.

Under år 2010 planeras en motsvarande granskning inom Individ och familjeomsorgen (IoF). Under senare delen av perioden föreslås en granskning inom Socialpsykiatri.

Nämndernas interna kontroll efter servicenämndens övertagande av ekonomi- och lönehantering

Fullmäktige har inrättat en servicenämnd för stadsövergripande samordning av löne- och ekonomiadministration. Löneadministrationen vid stadens samtliga nämnder överfördes till servicenämnden under 2008 och under 2009 är det ekonomiadministrationens tur att föras över.

Nämndernas löne- och ekonomiadministration är omfattande och har tidigare administrerats och till viss del även kontrollerats av administratörer placerade vid nämndernas centrala funktioner. Vid granskning under 2008 har vissa brister konstaterats i nämndernas interna kontroll efter överföringen av löneadministrationen. En stadsövergripande granskning planeras till senare under perioden med syftet att bedöma om nämndernas interna kontroll i löne- och ekonomihanteringen är tillräcklig efter överförandet.

Stadens arbete med sjukfrånvaro, rehabilitering och arbetsanpassning

Kostnaderna för sjukfrånvaro och rehabilitering är höga. Försäkringskassans skärpta krav vad gäller arbetsförmåga innebär också att många anställda som varit långtidssjuka kan komma tillbaka i arbete under 2009 och då vara i behov av rehabiliteringsåtgärder. En gemensam rehabiliteringsprocess har antagits av fullmäktige i oktober 2007. Fullmäktiges mål för sjukfrånvaron är att den ska halveras fram till år 2011.

En granskning föreslås senare under perioden av hur ett urval av nämnder arbetar med att minska sjukfrånvaron och följsamheten till den gemensamma rehabiliteringsprocessen.

Stadens säkerhetsarbete

Stadens förvaltningar och bolag ska ha tillräcklig beredskap för att skydda medborgarna vid allvarliga eller extraordinära händelser. Detta förutsätter bl.a. stöd från kommunstyrelsen och brandförsvaret. Kommunstyrelsen ansvarar för det strategiska arbetet inklusive samordningen inom staden. Brandförsvarets uppdrag är att aktivt stödja stadens nämnder och bolag, näringsliv och andra aktörer i det förebyggande arbetet. Varje nämnd och bolagsstyrelse ska bedriva ett förebyggande arbete till skydd mot och vid olyckor, allvarliga störningar eller extraordinära händelser. Målet är att medborgarna ska få optimalt skydd och säkerhet för insatta medel.

Revisionens granskning år 2006 visade på brister i stadens krisberedskap. Mot slutet av år 2007 genomfördes en uppföljning för att bedöma om kommunstyrelsen leder och samordnar stadens säkerhetsarbete på ett ändamålsenligt sätt.

För år 2010 föreslås en fortsatt granskning av hur skyddet inom stadens egna verksamheter utvecklats. Granskningen bör även omfatta kommunstyrelsens beredskap om något allvarlig inträffar i offentliga miljöer, med avseende på allmänhetens säkerhet.

Bilaga 2

Sammanställning av planerade större projekt år 2009 och resten av perioden fördelade per granskningsområde

GRANSKNINGSOMRÅDE	09	10 -
Utbildning		
1. Skolans insatser för elever med ofullständiga betyg	X	
2. Kommunala uppföljningsansvaret för ungdomar 16-19 år	X	
3. Rektors roll och ansvar	X	
4. Så används stadens lärarresurser – uppföljning		X
5. Särskoleundervisningen		X
Förskoleverksamhet		
6. Stadens gemensamma kö-system för förskolan	X	
7. Förebyggande brandskyddsarbete inom förskolan		X
8. Stadens tillsyn av(och insyn i) enskilt driven verksamhet		X
Äldreomsorg		
9. Stadens modell för uppföljning av äldreomsorgen	X	
10. SDN:s former för information och rådgivning		X
11. Stödet till anhörigvårdare		X
12. Behovet av särskilda boenden för äldre		X

GRANSKNINGSOMRÅDE	09	10 -
13. Vård och omsorg till multisjuka äldre i eget boende - uppföljning		X
14. Kompetensbrister inom äldreomsorgen		X
Stöd o service till personer med funktionsnedsättning		
15. Bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning	X	
16. Målet världens mest tillgängliga huvudstad		X
Individ och familj inkl integration		
17. Förekomst av sanktionsavgifter inom socialtjänsten		X
18. Kvalitetsuppföljning och rapportering – kundvalsmodellen		X
19. Hur fungerar jobbtorgen	X	
20. Tillsyn och kontroll av insatser för barn och unga i öppenvårdsverksamhet	X	
21. Rättssäkerhet i samband med familjehemsplaceringar		X
22. Samverkan mellan staden och SLL avseende stödet till psykiskt funktionshindrade – uppföljning		X
23. Ekonomiskt bistånd – långvarigt arbetslösa		X
24. Är stadens boendeinsatser för hemlösa tillräckliga och ändamålsenliga		X
Kultur, fritid och idrott		
25. Sponsring mm		X
26. Tillgången mötesplatser samt idrotts- och samlingslokaler		X
Infrastruktur, stadsplanering mm		
27. Samordning av arbeten i gatumark	X	

GRANSKNINGSOMRÅDE	09	10 -
28. Arbetet med målet 15 000 bostäder under mandatperioden		X
29. Detaljplaneprocessen		X
30. Underhållsbehov i anläggningar och fastigheter – uppföljning		X
31. Planering av och arbete med nya evenemangsarenor		X
32. Trafiksäkerhet		X
33. Stadens styrning, kontroll och samordning av stora investeringsprojekt	X	
34. Samordning och styrning av renhållning och klottersanering		X
35. Tillgänglighet – lokaler		X
Miljö		
36. Styrning och uppföljning av stadens miljöprogram:	X	
37. Luftkvalitet – uppföljning		X
38. Hållbart stadsbyggande - giftfria varor och byggnader		X
39. Hållbar användning av mark och vatten		X
Styrning och uppföljning		
40. Avknoppningar av kommunal verksamhet		X
41. Styrning och kontroll av externa utförare	X	
42. Kvalitetsstyrningen inom socialtjänstområdet:		X
43. Fungerar ILS på ett ändamålsenligt sätt	X	
44. Stadens kommunikationspolicy	X	
45. Interna kontrollen efter servicenämndens övertagande av ekonomi- och lönehantering		X
Personalpolitik och personaladministration		
46. Rehabiliteringsprocessen		X

GRANSKNINGSOMRÅDE	09	10 -
47. PA-kompetens hos chefer på enhetsnivå		X
48. Hur säkerställs behovet av kompetensutveckling under enhetschefsnivå		X
Säkerhet och samhällsskydd		
49. Stadens säkerhetsarbete – fortsatt granskning		X
Upphandling		
50. Stadens upphandlingsorganisation	X	

Bilaga 3

Revisorsgruppernas ansvarsområden

Enligt fullmäktiges beslut indelas kommunens verksamhet i tre revisionsområden under mandatperioden 2007 – 2010. För granskningen av den kommunala verksamheten väljer fullmäktige tjugo revisorer. Ersättare utses inte.

Samtliga 20 revisorer ingår i revisorsgruppen 1, som granskar bl.a. kommunstyrelsen och eventuella fullmäktigeberedningar. Denna grupp har även andra uppgifter, vilket framgår revisionsreglementet 10 §.

För granskning av övriga nämnder väljer fullmäktige två revisorsgrupper – revisorsgruppen 2 med nio revisorer och revisorsgruppen 3 med elva revisorer. Dessa revisorer utses ur den ovan angivna revisorsgruppen med tjugo revisorer. Varje revisor ingår således i två revisorsgrupper.

Bland revisorerna i revisorsgruppen 1 utses även lekmannarevisorer för stadens bolag och förtroendevalda revisorer för stiftelserna.

Revisorsgrupp 1

Kommunstyrelsen, valnämnden och skönhetsrådet, servicenämnden, övergripande planering och samordning av revisionen samt samordning av koncern- och bolagsgranskningen.

Revisorsgrupp 2

Exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och utbildningsnämnden.

Revisorsgrupp 3

Stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Bromma, Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm, Södermalm, Hägersten-Liljeholmen, Skarpnäck, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Älvsjö och Skärholmen samt äldrenämnden, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och överförmyndarnämnden.

BILAGA 4

Projekt	Rg	Bevakningsrevisor
Skolans insatser för elever med ofullständiga betyg	2	Gun Risberg, Helge Löfstedt
Kommunala uppföljningsansvaret för 16-19 åringar	1	Barbro Hedman, Birgitta Gunttsch
Rektors roll och ansvar	2	Bengt Akalla, Gun Risberg
Stadens gemensamma kösystem för förskolan	3	Birgitta Gunttsch, Siv Rodin
Stadens modell för uppföljning av äldreomsorgen	3	Lars Munters, Bo Dahlström
Bostäder för personer med funktionsnedsättning	1	Hans Ravelius, Amanj Mala-Ali
Hur fungerar jobbtorgen	3	Bo Dahlström, Fredrik Bojerud
Tillsyn och kontroll av insatser för barn och unga i öppenvårdsverksamhet	3	Barbro Ernemo, Siv Rodin
Samordning av arbeten i gatumark	2	Bengt Leijon, Håkan Apelkrona
Styrning, kontroll och samordning av investeringsprojekt	1	Bengt Lagerstedt, David Winks
Styrning och uppföljning av stadens miljöprogram	1	Annika Elmlund, Lars Munters
Styrning och kontroll av externa utförare	2, 3	Bengt Leijon, David Winks
Fungerar ILS på ett ändamålsenligt sätt	1	Helge Löfstedt, Bengt Akalla
Stadens kommunikationspolicy	1	Jarl Wennerholm, Urban Karlsson
Stadens upphandlingsorganisation	1	Hans Ravelius, Jan Demuth

STADSREVISIONEN
REVISORSGRUPP 1

Till
Kommunfullmäktiges presidium
Borgarråd och partikanslier
Nämnder och styrelser

För kännedom översändes härmed Stadsrevisionens Revisionsplan 2009 med inriktning för 2010-2011. Planen har fastställts av revisorsgrupp 1 den 24 februari 2009.

Planen finns även tillgänglig på Stadsrevisionens webbplats
www.stockholm.se/revision.

Bengt Akalla
Ordförande revisorsgrupp 1

Staffan Moberg
Stadsrevisor

Kopia till:
Stadsdirektören
Biträdande stadsdirektörer
Förvaltningschefer